

ที่มา: Facebookเพจ สวท.บุรีรัมย์ กรมประชาสัมพันธ์

ลมหายใจชายแดน ในวันที่ยังไม่สิ้นเสียงปืน

การปะทะชายแดนไทย-กัมพูชาในปี 2568 ส่งผลให้มีเจ้าหน้าที่และประชาชนเสียชีวิตและบาดเจ็บรวมเกือบร้อยคน อีกทั้งประชาชนราว 258,000 คน ต้องอพยพไปยังศูนย์พักพิงชั่วคราวกว่า 900 แห่ง ในจังหวัดศรีสะเกษ สุรินทร์ บุรีรัมย์ อุบลราชธานี สระแก้ว ตราด และจันทบุรี โดยมีกลุ่มประชากรที่ต้องดูแลพิเศษกว่า 46,000 คน

บทนำ

ความตึงเครียดชายแดนไทย-กัมพูชาในปี 2568 ถือเป็นวิกฤตที่รุนแรงที่สุดนับตั้งแต่กรณีพิพาทปราสาทพระวิหารเมื่อปี 2551-2554 เหตุการณ์เริ่มต้นตั้งแต่ต้นปีที่บริเวณช่องบก อำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี และบานปลายกลายเป็นการปะทะครั้งใหญ่ในช่วงปลายเดือนกรกฎาคม 2568 เมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม 2568 เกิดการยิงปืนใหญ่ข้ามชายแดนเข้ามาในพื้นที่พลเรือนของไทยในจังหวัดศรีสะเกษและสุรินทร์ ส่งผลให้มีผู้เสียชีวิตและบาดเจ็บ บ้านเรือนประชาชนได้รับความเสียหาย และนำไปสู่การสู้รบหลายจุดตามแนวชายแดน เช่น บริเวณภูมะเขือ ช่องอานมัว ช่องบก ปราสาทตาควาย และปราสาทตาเมือนธม

การปะทะเกิดขึ้นอีกครั้งในเมื่อวันที่ 7 ธันวาคม 2568 โดยเริ่มที่บริเวณชายแดนจังหวัดศรีสะเกษและขยายไปยังพื้นที่ใกล้เคียง การสู้รบยืดเยื้อและรุนแรงขึ้น ไทยใช้ปฏิบัติการทางบกและทางอากาศ ส่วนฝั่งกัมพูชามีการยิงปืนใหญ่จรวดหลายลำกล้อง (เช่น BM-21) เข้าพื้นที่พลเรือนไทยหลายจุด กระทบในหลายจังหวัด (เช่น บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ อุบลราชธานี สระแก้ว ตราด) ประชาชนหลายแสนคนต้องอพยพ เกิดความเสียหายต่อบ้านเรือน โรงเรียน วัด และโครงสร้างพื้นฐาน ก่อนที่การปะทะจะยุติลง

เมื่อ 27 ธันวาคม 2568 โดยทั้งสองฝ่ายลงนามถ้อยแถลงร่วม (Joint Statement) ผ่านคณะกรรมการชายแดนทั่วไป (General Border Committee - GBC) ตกลงหยุดยิงทันที ภายใต้แรงกดดันจากนานาชาติ การสู้รบระหว่างสองฝ่ายส่งผลกระทบต่อชีวิตประชาชน การค้า การท่องเที่ยว และความสัมพันธ์ทวิภาคี แม้หยุดยิงแล้ว แต่ความตึงเครียดยังคงอยู่ และอาจปะทุใหม่ได้หากไม่มีการเจรจาแก้ไขรากเหง้าปัญหาอย่างถาวร บทความนี้เป็นการสรุปและอภิปรายปัญหาที่เกิดขึ้น ผลกระทบต่อประชาชนชายแดน รวมถึงมาตรการในการบรรเทาปัญหาของประชาชน และการเตรียมการสำหรับเหตุการณ์ความรุนแรงที่อาจเกิดขึ้นอีกในอนาคต

สาธารณสุขสงฆ์ที่สระแก้ว ติดตามความพร้อมด้านการแพทย์ ย้ำดูแลผู้อพยพ-กลุ่มเปราะบาง

ที่มา: Facebook เพจ สวท.สระแก้ว

สรุปเหตุการณ์ปะทะไทย-กัมพูชา ในปี 2568

เหตุการณ์ปะทะชายแดนไทย-กัมพูชาในปี 2568 เกิดจากพื้นที่พิพาททับซ้อน (เช่น ช่องบก เนิน 481 ปราสาทตาเมือนธม เขาพระวิหาร) มีการปะทะ 2 รอบหลัก: รอบแรกช่วงกรกฎาคม (รุนแรงที่สุด) และรอบสองช่วงธันวาคม (หลังมีการยุบสภาฯ ของไทย) ส่งผลให้มีผู้เสียชีวิต ทหาร พลเรือนหลายสิบราย ผู้พลัดถิ่น ผู้อพยพหลายแสนคน ไทมีไลน์สำคัญ ได้แก่

ที่มา: <https://thestandard.co/border-clash-thai-cambodia-650m-trench/>

ที่มา: กรมประชาสัมพันธ์

ที่มา: Youtube เกิดเหตุปะทะชายแดนไทย-กัมพูชา วันที่ 24 กรกฎาคม 2568 #NBTZHD

ที่มา: <https://themomentum.co/report-thailand-cambodia-joint-declaration-of-relationships-an-summit-2025/>

ที่มา: กองทัพอากาศที่ 2

ที่มา: www.thansettakij.com/politics/647659

28 พฤษภาคม 2568: เกิดการปะทะครั้งแรกที่ช่องบก จ.อุบลราชธานี เมื่อทหารกัมพูชาชุดเคลื่อนที่เร็วในพื้นที่อ้างสิทธิ์ทับซ้อน เหตุการณ์ยุติเร็วโดยไม่มีผู้บาดเจ็บ และใช้กลไกคณะกรรมการธิการเขตแดนร่วม (Joint Boundary Commission: JBC) ประชุมในวันที่ 14-15 มิถุนายน ที่กัมพูชา แต่ไม่มีแถลงการณ์ร่วม

16-23 กรกฎาคม 2568: ทหารไทยบาดเจ็บจากทุ่นระเบิดที่เนิน 481 และช่องอานม้า มีผู้สูญเสียวา 1 นาย และบาดเจ็บหลายนาย ไทยปิดด่านชายแดน 4 จุด และปราสาทโบราณบางแห่ง

24-28 กรกฎาคม 2568: การปะทะเต็มรูปแบบเกิดขึ้นหลายจุด (อุบลราชธานี ศรีสะเกษ สุรินทร์) มีการใช้ปืนใหญ่และจรวด BM-21 ไทยแจ้งเตือนให้ประชาชนอพยพในรัศมี 20-40 กม. วันที่ 28 กรกฎาคม มีการเจรจาที่บุตราจาจา ประเทศมาเลเซีย บรรลุข้อตกลงหยุดยิงโดยไม่มีเงื่อนไข (มีผล 24.00 น.) รวม 13 ข้อ ซึ่งรวมถึงการถอนกำลังและการประชุม GBC

26 ตุลาคม 2568: ลงนามปฏิญญาสันติภาพที่กัวลาลัมเปอร์ โดยนายอนุทิน ชาญวีรกูล และ ฮุน มาเนต โดยมีประธานาธิบดีทรัมป์ (สหรัฐฯ) และนายกรัฐมนตรีอันวาริ อิบราฮิม (มาเลเซีย) เป็นสักขีพยาน ประกอบด้วย 4 ข้อหลัก คือ

- (1) ถอนอาวุธหนัก
- (2) เก็บทุ่นระเบิด
- (3) ปราบสแกมเมอร์
- (4) บริหารพื้นที่ทับซ้อนร่วมกัน

7-27 ธันวาคม 2568: การปะทะรอบใหม่เริ่มที่ภูผาเหล็ก-พลาญหินแปดก้อน จังหวัดศรีสะเกษ ขยายไปยังอุบลราชธานี บุรีรัมย์ สุรินทร์ กัมพูชาใช้โดรนพลีชีพและ BM-21 ขณะที่ไทยใช้เครื่องบิน F-16 โจมตีตอบโต้ และยึดพื้นที่บางจุด (เช่น ช่องคณา ช่องระยี่) ประชาชนอพยพจำนวนมาก วันที่ 22 ธันวาคม อาเซียนหารือแต่ไร้ผลหยุดยิง จนกระทั่ง 27 ธันวาคม มีการเจรจา GBC ที่จันทบุรี และลงนามหยุดยิงทันที (มีผล 12.00 น.) ไทยปล่อยเชลยกัมพูชา 18 นาย หลังสังเวยการณ์ 72 ชั่วโมง และอนุญาตให้ประชาชนประกอบอาชีพชายแดนตามปกติ

การเจรจาเพื่อหาทางออกเกิดขึ้นถึง 4 ครั้ง โดยข้อตกลงครั้งแรกเมื่อ 28 กรกฎาคม 2568 ในสมัยรัฐบาลเพื่อไทย หลังการเจรจาที่มาเลเซียโดยมีอาเซียน สหรัฐฯ และจีนเข้าร่วม ครั้งที่สอง เมื่อ 6 สิงหาคม 2568 เป็นข้อตกลง 13 ข้อจากการประชุม GBC ครั้งที่สาม คือข้อตกลงสันติภาพที่เกิดขึ้นในช่วงการประชุมอาเซียนซัมมิตที่มาเลเซีย และล่าสุดคือข้อตกลงหยุดยิง เมื่อ 27 ธันวาคม 2568¹

การสู้รบชายแดนกับผลกระทบต่อประชาชน

ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การปะทะทำให้ทหารและประชาชนได้รับบาดเจ็บและเสียชีวิตจำนวนมาก ในการสู้รบรอบแรก ทหารไทยเสียชีวิต 8 นาย และบาดเจ็บ 103 นาย ส่วนการสู้รบรอบที่สอง มีทหารและเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยเสียชีวิต 15-26 นาย บาดเจ็บ 120-270 นาย และมีพลเรือนไทยเสียชีวิตทั้งทางตรงและทางอ้อม 42-44 ราย (ตามสรุปกองทัพบกและกระทรวงกลาโหม ณ วันที่ 23 ธันวาคม 2568) และบาดเจ็บจำนวนหนึ่ง สื่อ Khmer Times ระบุว่า การปะทะในช่วงเดือนธันวาคมที่ยาวนานส่งผลให้มีพลเรือนกัมพูชาเสียชีวิต 30 คน และมีประชาชนต้องอพยพกว่า 6 แสนคน² สำหรับไทย มีผู้พลัดถิ่นจาก 7 จังหวัด มากถึง 258,000 คน ในช่วงกลางเดือนธันวาคม³ ความเสียหายขยายไปถึงบ้านเรือน โรงเรียน วัด และโครงสร้างพื้นฐาน นอกจากนี้ยังมีการลักลอบวางกับระเบิดหรือวัตถุระเบิดตกค้าง ซึ่งสร้างความเสี่ยงในระยะยาว

ผลกระทบต่อสภาพความเป็นอยู่ของประชาชน จากข้อมูล ณ วันที่ 29 กรกฎาคม 2568 ในช่วงการปะทะรอบแรก มีผู้อพยพจากความไม่สงบชายแดน จำนวนรวม 188,734 คน และในการปะทะรอบที่สองเพิ่มเป็น 258,000 คน โดยเข้าพักพิงในศูนย์พักพิงชั่วคราวกว่า 900 แห่ง ใน 7 จังหวัด (ศรีสะเกษ สุรินทร์ บุรีรัมย์ อุบลราชธานี สระแก้ว ตราด และจันทบุรี) มีกลุ่มเปราะบางที่ต้องดูแลพิเศษกว่า 46,000 คน ประกอบด้วยผู้สูงอายุ เด็ก ผู้พิการ ผู้ป่วยเรื้อรัง (เช่น ฟอกไต หัวใจ) และหญิงตั้งครรภ์⁴

สภาพแวดล้อมในศูนย์พักพิงมีความแออัด ผู้ป่วยเรื้อรังขาดการรักษาต่อเนื่องเสี่ยงต่อการเสียชีวิตเพิ่มขึ้น (เช่น ผู้ป่วยฟอกไต หัวใจ) ระบบสาธารณสุขในพื้นที่รับภาระหนัก โรงพยาบาลหลายแห่งปิดหรือจำกัดบริการ เกิดความเสี่ยงจากโรคติดต่อและปัญหาสุขภาพจิต อนามัย⁵ แม้ภายหลังการหยุดยิงแล้ว ตัวเลขผู้อพยพจะลดลง แต่ยังมีหลายหมื่นคนที่ยังอาศัยในศูนย์พักพิง

ผลกระทบด้านการศึกษา องค์การยูนิเซฟประเทศไทยรายงานว่า มีเด็กหยุดเรียนหลายหมื่นคนเพื่ออพยพไปยังศูนย์พักพิง เด็กและเยาวชนต้องเผชิญความหวาดกลัว ความตึงเครียดและความกังวล การปะทะยืดเยื้อทำให้การเรียนรู้หยุดชะงัก เสี่ยงหลุดจากระบบการศึกษา งานวิจัยหลายชิ้นพบว่า การปิดเรียนและการสอนชดเชยออนไลน์มีประสิทธิภาพไม่ถึงครึ่งหากเทียบกับการเรียนในห้องเรียน ประเทศไทยมีภาวะการเรียนรู้ถดถอย (learning loss) ในกลุ่มเด็กปฐมวัยด้านภาษา คณิตศาสตร์ และสติปัญญา นับตั้งแต่เกิดโควิด-19 ส่งผลต่อทักษะของเด็ก เช่น การนับตัวเลข การอ่านหนังสือ⁶

ผลต่อสุขภาพจิตของผู้คนในพื้นที่ กรมสุขภาพจิตที่ลงพื้นที่พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่เครียดกับสถานการณ์ที่ไม่แน่นอน กระทรวงสาธารณสุขระบุว่า ได้คัดกรองสุขภาพจิตประชาชนที่ศูนย์พักพิงกว่า 150,000 คน พบเครียดสูงสะสมกว่า 1,300 คน และเสี่ยงทำร้ายตนเองสะสม 169 คน⁷ กลุ่มที่น่าห่วงที่สุดคือทหารผู้อยู่แนวหน้าของการสู้รบ ซึ่งงานวิจัยยืนยันว่าทหารที่ผ่านศึกจะเกิดความเครียดสะสม⁸

ระบบเศรษฐกิจและวิถีชีวิตของประชาชน การปิดด่านชายแดนหรือจำกัดการเข้าออกส่งผลต่อการค้าชายแดนและรายได้ของประชาชนที่พึ่งพาการค้าชายข้ามแดน การท่องเที่ยวชายแดนลดลง ส่งผลต่อธุรกิจท้องถิ่น ศูนย์วิจัย Krungthai COMPASS ประเมินความเสียหายไม่น้อยกว่า 17,000 ล้านบาทต่อเดือน โดยการค้าชายแดนเพียงอย่างเดียวอาจสูญเสียมูลค่ากว่า 14,011 ล้านบาทต่อเดือน (การส่งออกลดลงราว 11,410 ล้านบาท และการนำเข้าลดลงราว 2,601 ล้านบาท)⁹

การอพยพของแรงงานกัมพูชาออกจากประเทศ การปิดด่านชายแดน และการรณรงค์จากผู้นำกัมพูชาให้แรงงานชาติตนคืนถิ่น ทำให้แรงงานกัมพูชาในไทยอพยพกลับประเทศมากกว่า 600,000 คน (แรงงานที่ขึ้นทะเบียนถูกต้องประมาณ 300,000 คน และแรงงานนอกระบบอีก 300,000 คน)¹⁰ ทางกรมกัมพูชารายงานว่ามีแรงงานกลับประเทศมากถึง 940,000 คน¹¹ การย้ายถิ่นนี้ส่งผลกระทบต่อตลาดแรงงานไทยที่ประสบปัญหาขาดแคลน โดยเฉพาะภาคก่อสร้าง เกษตรกรรม และการผลิตอาหาร¹²

ความขัดแย้งในสังคม ความขัดแย้งไทย-กัมพูชา ปลูก “กระแสชาตินิยม” นำมาสู่การทำร้ายร่างกายแรงงานกัมพูชาในไทย และการทำร้ายคนไทยในกัมพูชา คนไทยเองแบ่งออกเป็นสองกลุ่มชัดเจน คือ กลุ่มที่หนุนสงคราม และกลุ่มที่ไม่เห็นด้วย การโต้เถียงระหว่างสองกลุ่มรุนแรงบานปลายในโลกโซเชียลจนนำไปสู่การชุมนุมทำร้าย เช่น กรณีของอังคณา นีละไพจิตร สว. และนักเคลื่อนไหวสิทธิมนุษยชน กับกันจอมพลัง¹³ ทำให้นางอังคณาและนักปกป้องสิทธิมนุษยชนถูกโจมตี คุกคาม และข่มขู่เอาชีวิตบนโลกออนไลน์

แมรี ลอร์เลอร์ ผู้รายงานพิเศษแห่งสหประชาชาติว่าด้วยสถานการณ์นักปกป้องสิทธิมนุษยชน ได้ออกแถลงผ่านแพลตฟอร์ม X (Twitter), Facebook และ Bluesky ระบุว่า “ดิฉันมีความกังวลอย่างยิ่งต่อรายงานการข่มขู่เอาชีวิตและการโจมตีทางออนไลน์ต่ออังคณา นีละไพจิตร การปกป้องความจริง ความยุติธรรม และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ไม่ใช่อาชญากรรม เธอควรได้รับการคุ้มครอง ไม่ใช่ถูกประณาม” และเรียกร้องให้รัฐบาลไทยคุ้มครองนางอังคณาด้วย¹⁴

ประเทศไทยกับการจัดการปัญหาชายแดน

รัฐบาลไทยได้ดำเนินมาตรการต่าง ๆ เพื่อบรรเทาผลกระทบจากการสู้รบชายแดน ดังนี้

- 1 การจัดการผู้อพยพและการอพยพประชาชน** รัฐบาลไทยดำเนินการผ่านกองทัพบกและกระทรวงมหาดไทย จัดตั้งศูนย์พักพิงชั่วคราวและพื้นที่รวบรวมพลเรือนในจังหวัดชายแดน มีการอพยพประชาชนออกจากพื้นที่เสี่ยงภัยอย่างรวดเร็ว รวมถึงใช้โรงเรียนในพื้นที่ปลอดภัยเป็นที่พักชั่วคราว โดยบูรณาการหน่วยงานต่าง ๆ เช่น กองอาสารักษาดินแดน (อส.) ชูรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน และหน่วยปกครองท้องถิ่น¹⁵
- 2 ความปลอดภัยและการรักษาความมั่นคง** มาตรการด้านความปลอดภัยมุ่งเน้นการป้องกันชีวิตประชาชน และลดความเสี่ยงจากอาวุธยุทโธปกรณ์และทุ่นระเบิด โดยกองทัพอากาศที่ 2 และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้ตั้งจุดตรวจและเฝ้าระวังแนวชายแดนอย่างเข้มงวด รวมถึงการแจ้งเตือนภัยและการอพยพล่วงหน้า นอกจากนี้ยังมีการประสานงานกับหน่วยงานสาธารณสุขเพื่อดูแลสุขภาพในศูนย์พักพิง โดยเฉพาะในพื้นที่รับภาระผู้อพยพจำนวนมาก¹⁶
- 3 การเรียนหนังสือและการศึกษา** รัฐบาลไทยใช้โรงเรียนในพื้นที่ปลอดภัยเป็นศูนย์พักพิงชั่วคราว โดยบางแห่งยังคงจัดกิจกรรมการเรียนรู้เบื้องต้นเพื่อไม่ให้เกิดการศึกษาหยุดยั้ง กระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานท้องถิ่นประสานงานจัดหาครูอาสาและอุปกรณ์การเรียน บางกรณีมีการจัดชั้นเรียนชั่วคราวในศูนย์อพยพเพื่อรักษาความต่อเนื่องทางการศึกษา อย่างไรก็ตาม ปัญหาหลักคือการขาดแคลนครูและสื่อการเรียนรู้อุปกรณ์ในสถานการณ์ฉุกเฉิน¹⁷

4 **การประกอบอาชีพและรายได้** ประชาชนในพื้นที่ชายแดนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม การค้าชายแดน และแรงงานข้ามชาติ การสู้รบทำให้พื้นที่เพาะปลูกถูกทิ้งร้างและการค้าชายหยุดชะงัก ส่งผลให้รายได้ลดลงอย่างมาก รัฐบาลไทยได้ดำเนินมาตรการเยียวยาเบื้องต้น เช่น การแจกจ่ายสิ่งของอุปโภคบริโภค และเงินช่วยเหลือฉุกเฉิน แต่ในเหตุการณ์ล่าสุด ยังเน้นการบรรเทาแรงกดดันมากกว่าการฟื้นฟูระยะยาว¹⁸

5 **การเยียวยาและการชดเชย** ในปี 2568 คณะรัฐมนตรีอนุมัติงบประมาณกลางกว่า 2,444 ล้านบาท สำหรับกองทัพบกและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ในการอพยพ การดูแลศูนย์พักพิง และการเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ กระทบวงมทไทยและหน่วยงานท้องถิ่นดูแลการแจกจ่ายความช่วยเหลือ เช่น อาหาร น้ำดื่ม และยา โดยเน้นกลุ่มเปราะบาง เช่น ผู้สูงอายุ เด็ก และผู้พิการ¹⁹

อัตราค่าเยียวยาเป็นดังนี้ เจ้าหน้าที่รัฐ (ทหาร ทหารพราน ตำรวจ ตำรวจตระเวนชายแดน) ที่เสียชีวิตและทุพพลภาพได้รับเยียวยา รายละ 10,000,000 บาท บาดเจ็บสาหัส รายละ 1,000,000 บาท ส่วนประชาชนที่เสียชีวิตและทุพพลภาพได้รับเยียวยา รายละ 8,000,000 บาท บาดเจ็บสาหัส รายละ 800,000 บาท บาดเจ็บมาก รายละ 400,000 บาท²⁰

มาตรการเหล่านี้สะท้อนแนวทางของรัฐบาลไทยที่ให้ความสำคัญกับการปกป้องประชาชนโดยใช้กลไกทหารและพลเรือนร่วมกัน อย่างไรก็ตาม ความท้าทายยังคงมีอยู่ เช่น การฟื้นฟูเศรษฐกิจระยะยาวและการป้องกันความขัดแย้งซ้ำรอยซึ่งต้องอาศัยการเจรจาทางการทูตและความร่วมมือระหว่างประเทศต่อไป

ประเด็นที่น่าจับตามอง .....

- ความขัดแย้งชายแดนไทย-กัมพูชา เป็นเหตุการณ์ที่สะท้อนถึงความเปราะบาง
- ของสันติภาพในระดับภูมิภาคและภูมิภาค แม้จะมีการลงนามข้อตกลงหยุดยิงหลายครั้ง
- และการถอนกำลังบางส่วน แต่สถานการณ์โดยรวมยังคงเปราะบางและมีความเสี่ยง
- ต่อการปะทุซ้ำได้ทุกเมื่อ สงครามไม่เคยมีผู้ชนะ ผู้ที่ได้รับความเสียหายและความเจ็บปวด
- สูงสุดคือประชาชนทั้งสองฝ่าย
- ในระยะยาว การแก้ไขปัญหานี้ต้องอาศัยแนวทางสันติวิธีและการพูดคุยอย่างจริงจัง
- โดยมีอาเซียนเป็นเวทีหลักในการเจรจาและสร้างกลไกป้องกันความขัดแย้งซ้ำ ควบคู่
- ไปกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนชายแดนอย่างต่อเนื่อง ทั้งด้านเศรษฐกิจ
- การศึกษา สาธารณสุข และความมั่นคงทางสังคม หากทั้งสองประเทศพร้อมที่จะวาง
- ผลประโยชน์ระยะสั้นลง และหันมาทำงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ผ่านกลไกภูมิภาค
- และภูมิภาค ความขัดแย้งครั้งนี้จะกลายเป็นบทเรียนอันล้ำค่าและสามารถคลี่คลายลงได้

.....